

«Με την Αγία Σοφία ο Ερντογάν θέτει τις βάσεις για ακύρωση της Συνθήκης της Λωζάνης»

/ Γνώμες

Treaty of Lausanne, 1923

Ένα άρθρο του αυτοεξόριστου Τούρκου δημοσιογράφου Γιαβούζ Μπαϊντάρ για τον επεκτατισμό του Ερντογάν ανοίγει ένα θέμα, που ίσως απασχολήσει έντονα την εξωτερική πολιτική όσον αφορά όχι μόνο τη Θράκη, αλλά ολόκληρη τη χώρα.

Ο Μπαϊντάρ περιγράφει με αρκετά μελανά χρώματα τις επιδιώξεις του καθεστώτος Ερντογάν και υπενθυμίζει ότι η επιλογή της 24ης Ιουλίου για την πρώτη μουσουλμανική προσευχή στην Αγία Σοφία ήταν η πρώτη ένδειξη πως στα σχέδιά του βρίσκεται μάλλον και η κατάργηση της Συνθήκης της Λωζάνης. Κάτι που θα είχε τρομακτικές επιπτώσεις και ανακατατάξεις και στην περιοχή της Θράκης.

Αναλυτικά το άρθρο του Γιαβούζ Μπαϊντάρ με τίτλο «**Με την Αγία Σοφία ο Ερντογάν θέτει τις βάσεις για την ακύρωση της Συνθήκης της Λωζάνης**»

«Ένα φάντασμα πλανάται πάνω από την Ευρώπη, το φάντασμα του τουρκικού επεκτατισμού, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή από την ισλαμιστική κυβέρνηση του Προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν και τους υπερεθνικιστικούς συμμάχους της που υποστηρίζουν τη σιδερένια του κυριαρχία. Όλες οι δυνάμεις της παλιάς Ευρώπης, με εξαίρεση τη Γαλλία, έχουν συνάψει μια ιερή συμμαχία, για να αποφύγουν αυτό το φάντασμα: η ΕΕ, η Άνγκελα Μέρκελ της Γερμανίας και ο Μπόρις Τζόνσον του Ηνωμένου Βασιλείου, ο Τζιουζέπε Κόντε της Ιταλίας και ο Πέδρο Σάντσεθ της Ισπανίας, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ο Ζοζέπ Μπορέλ της ΕΕ, το Συμβούλιο της Ευρώπης, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το ΝΑΤΟ.

Αναδιατύπωσα τη διάσημη εισαγωγή στο Κομμουνιστικό Μανιφέστο, για να υπογραμμίσω το μέγεθος του τρέχοντος και μαζικά υποτιμημένου δράματος, στο επίκεντρο του οποίου βρίσκεται η Τουρκία.

Ένα στρατιωτικοποιημένο καθεστώς διαμορφώνεται στην Ανατολία, ενώ η διεθνής κοινότητα παρακολουθεί εκ του μακρόθεν εις βάρος της ευημερίας του τουρκικού λαού. Αυτό το καθεστώς επιδιώκει μια επεκτατική νέα τάξη και είναι αποφασισμένο να επεκτείνει τα νόμιμα σύνορα της χώρας με τη χρήση ωμής βίας.

Αν νομίζετε ότι η πρόσφατη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί -μια θλιβερή υπόθεση που είναι και αντίθετη με το Κοράνι- αφορά μόνο σε ένα υψηλής αξίας μνημείο του βου αιώνα, ξανασκεφτείτε το.

Η ριζοσπαστική απόφαση της συμμαχίας Ερντογάν-Μπαχτσελί για το μνημείο αποτελεί απλά ένα μεγάλο θεμέλιο λίθο στα σχέδιά τους σχετικά με την εκατονταετία της Τουρκικής Δημοκρατίας το 2023. Τα σχέδιά τους είναι μέρος μιας μεγάλης πολιτικής χορογραφίας, που βασίζεται στο να ανοίξει το κουτί της Πανδώρας και να βγούνε τα φαντάσματα των πολέμων του παρελθόντος. Η συμμαχία αυτή θέλει να τεθούν ξανά προς συζήτηση τα σύνορα της σύγχρονης Τουρκίας, τα οποία οριοθετήθηκαν μετά το Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και να επανεργοποιηθεί το λεγόμενο Εθνικό Σύμφωνο (Misak-ı Milli), που αφορά την ανάκτηση εδαφών που τώρα ανήκουν στους νότιους και τους δυτικούς γείτονες της Τουρκίας.

Το γεγονός ότι οι αξιωματούχοι και οι τενοκράτες του ΑΚΡ εξαπέλυσαν καταδίκες και κατάρες κατά της Συνθήκης της Λωζάνης, ακόμη και πριν κατακάτσει η σκόνη από την τελετή του ανοίγματος της Αγίας Σοφίας την Παρασκευή, θα πρέπει να αποτελέσει μια αφύπνιση για τη διεθνή κοινότητα. Αυτό θα συμβεί εάν κάποιος μελετήσει με προσοχή τη συνεχή

κλιμάκωση της ρητορικής ισχύος στο εσωτερικό της Τουρκίας.

Δεν ήταν τυχαίο ότι ο Ερντογάν και ο Μπαχτσελί επέλεξαν τη συγκεκριμένη ημερομηνία για την αλλαγή του καθεστώτος της Αγίας Σοφίας: Η επέτειος της Συνθήκης της Λωζάνης, η οποία υπεγράφη στις 24 Ιουλίου 1923. Έτσι δεν αποτελεί πλέον γρίφο όταν οι Τούρκοι -είτε εάν συμπαθούν είτε εάν είναι σε αντίθεση με τον ισχυρό άνδρα της χώρας τους- άκουσαν τη φράση “μια ιστορική παρένθεση που πρέπει να κλείσει”. Η παρένθεση αυτή είναι η ιστορία της Τουρκικής Δημοκρατίας, όπως την οραματίστηκε και την εκκίνησε ο ιδρυτής της, Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ. Το άνοιγμα των θυρών της Αγίας Σοφίας ως τζαμιού θεμελιώνει το δρόμο για ένα τέτοιο κλείσιμο.

Αυτό το μονοπάτι άνοιξε με τη σκοτεινή απόπειρα πραξικοπήματος στις 15 Ιουλίου 2016 και ακολουθήθηκε από ένα τεράστιο πραξικόπημα από τον Ερντογάν, την κήρυξη της κατάστασης έκτακτης ανάγκης πέντε ημέρες αργότερα. Από τότε η κατασκευή του νέου καθεστώτος χτίζεται με μια αδιάκοπη σειρά διατάξεων, αποφάσεων, συμμαχιών και αυθαίρετων αποφάσεων.

Η ταχεία κλιμάκωση των κινήσεων στην εξωτερική πολιτική της χώρας είναι ένα επίσης σημαντικό μέρος του μεγάλου σχεδιασμού. Οι στρατιωτικές επιχειρήσεις στο Ιρακινό Κουρδιστάν στοχεύουν στη δημιουργία μόνιμης ζώνης, με περισσότερες βάσεις. Στη Συρία, η σταθερή στρατιωτική κλιμάκωση καταδεικνύει την ίδια φιλοδοξία. Όμως η πραγματική ώθηση για το καθεστώς, συμπεριλαμβανομένης της πλούσιας σε πετρέλαιο χώρας της Λιβύης, είναι ορατή στο λεγόμενο δόγμα της Γαλάζιας Πατρίδας της Άγκυρας, που βρίσκεται αυτό το διάστημα στο στάδιο της αποφασιστικής εφαρμογής.

Ο Ερντογάν και ο συνεργάτης του Μπαχτσελί θεωρούν προφανώς ότι η αναθεώρηση της Συνθήκης της Λωζάνης είναι πολύ επίκαιρη, καθώς είναι βαθιά δυσαρεστημένοι με την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας στην ΕΕ που έχει βαλτώσει εδώ και μια δεκαετία, ενώ χρησιμοποιούν το αποτυχημένο πραξικόπημα ως πρόσχημα για κάθε τι το αντιδυτικό και βλέπουν ένα μεγάλο παράθυρο γεωπολιτικών ευκαιριών σε έναν κόσμο που βρίσκεται σε αναταραχή. **Η γεωμετρικά κλιμακούμενη ρήξη με την Ελλάδα και την Κύπρο γύρω από τα κοιτάσματα των υδρογονανθράκων και τα θαλάσσια σύνορα θα πρέπει επίσης να εξεταστεί σε αυτό το πλαίσιο, προκειμένου να γίνει ορθά κατανοητή.**

Η ιστορία επαναλαμβάνεται; Μια σύγκριση ανάμεσα στη γερμανική δυσαρέσκεια για τη Συνθήκη των Βερσαλλιών που έληξε τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο το 1919 και

την πιεστική προσπάθεια της Κυβέρνησης του Ερντογάν να δημιουργήσει το ίδιο είδος συναισθημάτων μεταξύ των Τούρκων όλου του πολιτικού φάσματος μπορεί να ακούγεται υπερβολική, αλλά στην πραγματικότητα είναι αρκετά ακριβής.

Πολλοί παρατηρητές έξω από την Τουρκία φαίνονται ανήμποροι να δουν τη μεγάλη εικόνα αλλά αν ποτέ το έκαναν θα μπορούσαν εύκολα να εντοπίσουν ένα παρόμοιο χτίσιμο μύθων που διαμορφώνεται αυτή τη στιγμή στην Τουρκία, όπως ο μύθος “Dolchstoßlegende”, το σενάριο συνομοσίας του “πισώπλου χτυπήματος”. Οι πρώτες διακριτικές νύξεις ήταν ήδη στον αέρα μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των κυβερνητικών αρθρογράφων, ενόσω η Αγία Σοφία άνοιγε ως τζαμί.

Σύμφωνα με τον μύθο του “πισώπλου χτυπήματος”, η γερμανική δεξιά ισχυρίστηκε ότι η Γερμανία στην πραγματικότητα δεν έχασε τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά προδόθηκε στο τραπέζι από τους πολιτικούς της ηγέτες. **Ομοίως στην Τουρκία είμαστε υποχρεωμένοι να ακούμε όλο και περισσότερο, ότι ούτε η Τουρκία έχασε τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.** Κοιτάξτε την Καλλίπολη και τον Απελευθερωτικό Πόλεμο μεταξύ 1919-22, η τουρκική αντιπροσωπεία καθοδηγούμενη από τον Ατατούρκ ήταν αυτή που εγκλώβισε την Τουρκία στο “ζουρλομανδύα που ονομάζεται Συνθήκη της Λωζάνης”.

Το γεγονός είναι ότι αυτή η ιδέα, σε μια ιστορικά παράξενη διαστροφή της, ενώνει τους ισλαμιστές της Τουρκίας, ένα μεγάλο μέρος των κοσμικών εθνικιστών που είναι εχθρικοί προς την ΕΕ και τις Ηνωμένες Πολιτείες, τους ακροδεξιούς και τους “Γκρίζους Λύκους”, τους παντουρκιστές, και πρώην αξιωματικούς που κάποτε ήταν ορκισμένοι εχθροί και κρατούμενοι του Ερντογάν, οι οποίοι σήμερα διατελούν στην υπηρεσία του προσφέροντας το δόγμα της Γαλάζιας Πατρίδας.

Εδώ μπορεί κανείς να δει ομοιότητες με τη Γερμανία του '30, όπου ετερόκλητοι πολιτικοί συνασπισμοί κατά της Συνθήκης των Βερσαλλιών γέννησαν τον Χίτλερ και το τερατώδες καθεστώς του.

Έτσι είμαστε αντιμέτωποι με αυτό το φάντασμα σήμερα στην Τουρκία, αλλά η ευρωπαϊκή απάθεια σε ό,τι συμβαίνει στη χώρα είναι σοκαριστική. Ο κύριος λόγος για αυτήν την κατάσταση, που σίγουρα θα εξελιχθεί σε μια νέα ευρωπαϊκή απερισκεψία, είναι σαφής: Πίσω από κλειστές πόρτες σημαντικοί εκπρόσωποι της ΕΕ συμφωνούν ότι το καθεστώς του Ερντογάν είναι το λιγότερο κακά από δύο κακά. Θεωρούν πως η ενδεχόμενη πτώση του Ερντογάν θα προκαλέσει χάος και όλεθρο στην Τουρκία, ασύγκριτα χειρότερο με αυτό που συνέβη στην πρώην Γιουγκοσλαβία, και θα οδηγήσει εκατομμύρια Τούρκους να καταφύγουν προς τα

δυτικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έτσι το καθεστώς του Ερντογάν θεωρείται “εντάξει”, καθώς προσφέρει σταθερότητα, παρ’ όλο που ολόκληρη η χώρα, όπως είπε ο ηγέτης της αξιωματικής αντιπολίτευσης Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου, είναι “μια υπαίθρια φυλακή”.

Έτσι ας παραμείνουμε παράλυτοι, λένε, ενώ συνεχίζουν να καθησυχάζουν τον Ερντογάν, προσποιούμενοι ότι όλα είναι εντάξει. Και ας παρακολουθούμε εκ του μακρόθεν, ενόσω ο τουρκικός αλυτρωτισμός ετοιμάζεται να αμφισβητήσει τη διεθνή τάξη στην Ανατολική Μεσόγειο μέσω μιας στρατιωτικοποιημένης εξωτερικής πολιτικής.

Γνωρίζουμε καλά τι επέφερε στην ανθρωπότητα η γερμανική δυσαρέσκεια για τη Συνθήκη των Βερσαλλιών, και τώρα ήρθε η ώρα να δέσουμε και πάλι τις ζώνες ασφαλείας μας.

Ας αρχίσουμε να μελετάμε γιατί συνήφθη η Συνθήκη της Λωζάνης, καθώς οι πληροφορίες αυτές θα μας φανούν χρήσιμες. Το πολιτικό σύστημα της Τουρκίας δεν είναι πλέον αυτό το οποίο γνωρίζαμε. **Έχει αλλάξει. Το σύνθημά “ειρήνη στο εσωτερικό, ειρήνη στο εξωτερικό” αποτελεί πλέον παρελθόν, με τη λέξη “ειρήνη” να αντικαθίσταται από τη λέξη “πόλεμος”. Απλά για να ξέρετε.**

Ο Γιαβούζ Μπαϊντάρ είναι αρθρογράφος, πολιτικός αναλυτής και διευθυντής του τουρκικού ειδησεογραφικού ιστότοπου Ahval News.

Πηγή Karpanews.gr